

ແບບຮຽນຂັ້ນຕົ້ນຂອງການແຂ່ງຂັນສໍາລັບຜູ້ພິພາກສາອາຊຽນ

ຖືກພັດທະນາໃຫ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງໂຄງການປະຕິບັດນໍາໃຊ້ກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນຂອງ AANZFTA (AANZFTA Competition Law Implementation Program)

ການສວຍໃຊ້ຕໍາແໜ່ງອໍານາດ: ມັນແມ່ນຫຍັງ ແລະ ປະມົນມັນໄດ້ແນວໃດ?

1. ຄໍານໍາ

1.1. ແບບຮຽນຂັ້ນຕົ້ນສະບັບນີ້ມີຈຸດປະສົງເພື່ອ:

- ເປັນເອກະສານທີ່ອີງໃສ່ຫຼັກການເພື່ອໃຫ້ສະມາຊິກຝ່າຍຕຸລາການຂອງແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກຢູ່ໃນ ສະມາຄົມປະຊາຊາດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ (Association of Southeast Asian Nations ('ASEAN')) ໄດ້ນໍາໃຊ້;
- ສະໜອງຄູ່ມືພາກປະຕິບັດ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຮູ້ແກ່ຜູ້ພິພາກສາ ໂດຍໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນກັບຄວາມທ້າທາຍ ແລະ ບັນຫາທີ່ພົບພໍ້ໃນການປະມົນຫຼັກຖານທີ່ຊັບຊ້ອນຈາກຜູ້ຊ່ຽວຊານຕາມແນວທາງການຕັດສິນ ແລະ ທົບທວນການຕັດສິນ ຢູ່ພາຍໃຕ້ກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນຢູ່ໃນປະເທດສະມາຊິກ (Member States) ອາຊຽນ (ASEAN); ແລະ
- ຊ່ວຍພັດທະນານິຕິກຳກ່ອນກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນ, ເຊິ່ງເພີ່ມຄວາມແນ່ນອນທາງດ້ານກົດໝາຍ, ສິ່ງເສີມປະສິດທິພາບ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຄວາມສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ ຄວາມສາມາດຄາດການໄດ້ພາຍໃນປະເທດສະມາຊິກ ASEAN ແລະ ໃນທີ່ສຸດແລ້ວກໍປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນທີ່ເຂັ້ມແຂງ.

1.2. ແບບຮຽນຂັ້ນຕົ້ນຖືກພັດທະນາໃນບໍລິບົດທີ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆຂອງການພັດທະນາກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນຢູ່ໃນປະເທດສະມາຊິກ ASEAN. ມັນບໍ່ໄດ້ມີເຈດຕະນາທີ່ຈະໃຫ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງຂອງປະເທດໃດໜຶ່ງ.

1.3. ແບບຮຽນຂັ້ນຕົ້ນສະບັບນີ້ຖືກພັດທະນາໂດຍຜູ້ພິພາກສາໃນສານກາງແຫ່ງອົດສະຕາລີ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ພິພາກສາໃນປະເທດສະມາຊິກ ASEAN ໂດຍຮ່ວມມືກັນຢ່າງໃກ້ຊິດກັບ OECD. ມັນແມ່ນໜຶ່ງໃນຊຸດແບບຮຽນຂັ້ນຕົ້ນກ່ຽວກັບກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນ ເຊິ່ງຖືກພັດທະນາໂດຍການລິເລີ່ມຂອງ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນເຂດການຄ້າເສລີລະຫວ່າງອາຊຽນ-ອົດສະຕາລີ-ນິວຊີແລນ (ASEAN Australia New Zealand Free Trade Area Competition Committee) ໃຫ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງ ໂຄງການປະຕິບັດນໍາໃຊ້ກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນ (Competition Law Implementation Program ('CLIP')).

2. ແນວຄິດກ່ຽວກັບ ‘ອຳນາດ’ ຫຼື ‘ອຳນາດໃຫຍ່ໃນຕະຫຼາດ’

- 2.1. ລະບອບການແຂ່ງຂັນທົ່ວໂລກໄດ້ມາຈຸມກັນທີ່ແນວຄິດທີ່ວ່າ ຄວນນຳໃຊ້ການເກືອດຫ້າມສຳລັບຄວາມປະພຶດຝ່າຍດຽວຕໍ່ທຸລະກິດທີ່ມີ “ອຳນາດໃຫຍ່ໃນຕະຫຼາດ” ເທົ່ານັ້ນ. ການກະທຳຝ່າຍດຽວຂອງທຸລະກິດທີ່ມີອຳນາດຕະຫຼາດໃນລະດັບທີ່ສູງແມ່ນມັກຈະບົດເບືອນຂະບວນການແຂ່ງຂັນ ແລະ ມີຜົນຕໍ່ຕ້ານການແຂ່ງຂັນຫຼາຍກວ່າຄວາມປະພຶດຂອງທຸລະກິດທີ່ບໍ່ມີ ຫຼື ມີອຳນາດຕະຫຼາດເລັກນ້ອຍ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຢູ່ໃນເສດຖະສາດນັ້ນ, ນິຍາມຂອງອຳນາດໃນຕະຫຼາດຄືຄວາມສາມາດຂອງທຸລະກິດທີ່ຈະຮັກສາລາຄາຂອງຜະລິດຕະພັນ (ຫຼື ຜະລິດຕະພັນຫຼາຍຢ່າງ) ຂອງຕົນໃຫ້ຢູ່ເໜືອລາຄາແຂ່ງຂັນໂດຍມີຜົນກຳໄລເປັນໄລຍະເວລາຍາວນານ.
- 2.2. ແນວຄວາມຄິດ ແລະ ພາສາທີ່ແຕກຕ່າງກັນຖືກນຳໃຊ້ທົ່ວໂລກເພື່ອລະບຸຂອບເຂດເລີ່ມຕົ້ນຂອງອຳນາດຕະຫຼາດ ເຊິ່ງຄວາມປະພຶດຝ່າຍດຽວຄວນຈະຖືວ່າເປັນໄພຕໍ່ການແຂ່ງຂັນ ແລະ ສາມາດລະເມີດກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນ. ຢູ່ໃນເອີຣົບ ແລະ ເຂດອຳນາດຈຳນວນໜຶ່ງທົ່ວໂລກ, ຂອບເຂດເລີ່ມຕົ້ນນີ້ແມ່ນ ‘ອຳນາດ’. ກົດໝາຍລັດຖະບານກາງຂອງສະຫະລັດອາເມຣິການຳໃຊ້ຂອບເຂດເລີ່ມຕົ້ນຂອງ ‘ການຜູກຂາດທີ່ຜິດກົດໝາຍ ຫຼື ການພະຍາຍາມຜູກຂາດ’. ຂອບເຂດເລີ່ມຕົ້ນຂອງອົດສະຕາລີແມ່ນ ‘ອຳນາດໃຫຍ່ໃນຕະຫຼາດ’. ໃນເຂດອຳນາດສ່ວນໃຫຍ່ໃນ ASEAN, ຂອບເຂດເລີ່ມຕົ້ນແມ່ນ ‘ອຳນາດ’. ເຖິງແມ່ນຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງເຫຼົ່ານີ້, ລະບອບການແຂ່ງຂັນໄດ້ຈຸມກັນຢູ່ທີ່ແນວຄິດທີ່ວ່າ ຄວນນຳໃຊ້ການເກືອດຫ້າມສຳລັບຄວາມປະພຶດຝ່າຍດຽວຕໍ່ທຸລະກິດທີ່ມີອຳນາດໃຫຍ່ໃນຕະຫຼາດ, ເພື່ອໃຫ້ງ່າຍຕໍ່ການກ່າວເຖິງ ຂອບເຂດເລີ່ມຕົ້ນຈະຖືກກ່າວເຖິງໃນນາມ ‘ອຳນາດ’ ຫຼື ‘ອຳນາດໃຫຍ່ໃນຕະຫຼາດ’ ຕະຫຼອດແບບຮຽນຂັ້ນຕົ້ນສະບັບນີ້.
- 2.3. ເພື່ອທີ່ຈະປະເມີນລະດັບອຳນາດທີ່ທຸລະກິດມີພາຍໃນຕະຫຼາດ, ມັນຈຳເປັນທີ່ຈະໃຫ້ນິຍາມຕະຫຼາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກ່ອນ. ນິຍາມຂອງຕະຫຼາດໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຕໍ່ຂອບເຂດການແຂ່ງຂັນຢ່າງໃກ້ຊິດ, ຄວາມສາມາດທົດແທນໄດ້ລະຫວ່າງຜະລິດຕະພັນ ຫຼື ຂອບເຂດການແຂ່ງຂັນກັນລະຫວ່າງຄູ່ແຂ່ງ, ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບທັງແນວຄິດທາງດ້ານເສດຖະສາດ ແລະ ຄວາມເປັນຈິງໃນການຄ້າຂາຍ. ຕົວຢ່າງ: ຖ້າຮ້ານພິດຊ່າແຫ່ງດຽວໃນເມືອງເພີ່ມລາຄາຂອງຕົນຂຶ້ນ, ລູກຄ້າກໍອາດປ່ຽນໄປກິນເບີເກີ ຫຼື ຮ້ານພິດຊ່າຂອງເມືອງໃກ້ຄຽງອາດຂະຫຍາຍຜືນທີ່ການຈັດສົ່ງຂອງຕົນ. ຖ້າການທົດແທນເປັນເບີເກີ ແລະ/ຫຼື ຜູ້ຂາຍພິດຊ່າໃນເມືອງອື່ນປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຮ້ານພິດຊ່າດັ່ງກ່າວເພີ່ມລາຄາເພື່ອໄດ້ຜົນກຳໄລ, ຜະລິດຕະພັນ ແລະ ຜູ້ຂາຍເຫຼົ່ານັ້ນຈະຖືກລວມໃນຕະຫຼາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- 2.4. ດັ່ງທີ່ສະແດງໃນຕົວຢ່າງນີ້, ນິຍາມຂອງຕະຫຼາດມັກຈະຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຜູ້ພິພາກສາພິຈາລະນາເຖິງຜະລິດຕະພັນ (ເຊັ່ນ: ພິດຊ່າ ທຽບກັບ ອາຫານດ່ວນ) ແລະ ຂອບເຂດດ້ານພູມສາດ (ເຊັ່ນ: ໜຶ່ງເມືອງທຽບກັບ ຫຼາຍເມືອງ) ເຊິ່ງລວມເຖິງການນຳໃຊ້ຫຼັກການ:
- a. ການທົດແທນດ້ານອຸປະສິງ, ໄດ້ແກ່ການທົດແທນລະຫວ່າງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການຈາກມຸມມອງຂອງລູກຄ້າ; ແລະ
 - b. ໃນບາງເຂດອຳນາດແມ່ນການທົດແທນດ້ານອຸປະທານ, ໄດ້ແກ່ການທົດແທນລະຫວ່າງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການຈາກມຸມມອງຂອງຜູ້ສະໜອງ. ການທົດແທນດ້ານອຸປະທານອາດຖືກພິຈາລະນາໃນບາງເຂດອຳນາດໃຫ້ເປັນນິຍາມຂອງຕະຫຼາດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຖ້າມີຜົນສະທ້ອນຕໍ່ຜິດຕິກຳການແຂ່ງຂັນຂອງຜູ້ດຳລົງຕຳແໜ່ງແມ່ນທຽບເທົ່າກັບຜິດຕິກຳໃນການທົດແທນດ້ານອຸປະສິງ. ເຂດອຳນາດອື່ນພຽງແຕ່ພິຈາລະນາການທົດແທນດ້ານອຸປະທານ ເມື່ອປະເມີນຜົນການແຂ່ງຂັນ.

- 2.5. ຂຶ້ນຢູ່ກັບກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນທີ່ຖືກບັງຄັບໃຊ້, ຫຼືກຖານດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ອາດຖືກພິຈາລະນາໂດຍຜູ້
ຝຶກສາໃນການປະເມີນອຳນາດ:
- a. ສ່ວນແບ່ງຕະຫຼາດ, ລວມທັງສະຖຽນລະພາບ ແລະ ຄວາມທົນທານຂອງຕະຫຼາດ;
 - b. ອຸປະສັກຕໍ່ການເຂົ້າ ຫຼື ການຂະຫຍາຍ;
 - c. ຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ຊື້ທີ່ຈະມີອິດທິພົນຕໍ່ເງື່ອນໄຂ ແລະ ສະພາບການ (ອຳນາດຕອບໂຕ້ຂອງຜູ້ຊື້);
 - d. ຄຸນລັກສະນະຂອງຕະຫຼາດ, ລວມທັງການເປີດຕໍ່ການນຳເຂົ້າ; ແລະ
 - e. ຄຸນລັກສະນະທຸລະກິດ, ລວມທັງຂະໜາດທຽບຄຽງ, ລະດັບກຳໄລ, ການລວມກິດຈະການໃນສາຍ
ຕັ້ງ, ຊັບພະຍາກອນທີ່ສາມາດໃຊ້ໄດ້ ແລະ ການປະຢັດຕໍ່ຂະໜາດ.
- 2.6. ການມີຕຳແໜ່ງອຳນາດ ຫຼື ອຳນາດໃຫຍ່ໃນຕະຫຼາດແມ່ນບໍ່ໄດ້ຖືກເກືອດຫ້າມ. ກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນ
ເກືອດຫ້າມພຽງແຕ່ຄວາມປະພຶດຝ່າຍດຽວທີ່ອາດເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ການແຂ່ງຂັນເພາະມັນເທົ່າກັບການສວຍໃຊ້
ຕຳແໜ່ງອຳນາດ.

3. ການສວຍໃຊ້ 'ອຳນາດ' ຫຼື 'ອຳນາດໃຫຍ່ໃນຕະຫຼາດ'

- 3.1. ການສວຍໃຊ້ຕຳແໜ່ງອຳນາດມີລັກສະນະເປັນຄວາມປະພຶດທີ່ມີຜົນ ຫຼື ເປັນຜົນສະທ້ອນທີ່ເປັນໄປໄດ້ຈາກ
ການແຂ່ງຂັນທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ.
- 3.2. ໃນຂະນະທີ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍທົ່ວເຂດອຳນາດກ່ຽວກັບຂອບເຂດຄວາມປະພຶດທີ່ອາດ
ຖືວ່າເປັນການສວຍໃຊ້ອຳນາດ, ຕົວຢ່າງປະກອບມີ:
- a. ການກຳນົດລາຄາເພື່ອກຳຈັດຄູ່ແຂ່ງ – ກຳນົດລາຄາຕໍ່າຊື່ວຄາວໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອກຳຈັດ ຫຼື
ເຮັດໃຫ້ຄູ່ແຂ່ງອ່ອນແອ;
 - b. ການປະຕິເສດທີ່ຈະຄ້າຂາຍ ຫຼື ການຄ້າຂາຍແບບພິເສດ – ການຈັດແຈງທີ່ມີຈຸດປະສົງເພື່ອ
ຈຳກັດອິດສະຫຼະພາບຂອງຝ່າຍຕ່າງໆໃນການຕັດສິນໃຈວ່າພວກເຂົາຈະຄ້າຂາຍກັບຜູ້ໃດ,
ຄ້າຂາຍຫຍັງ ຫຼື ຄ້າຂາຍຢູ່ໃສ;
 - c. ການຜູກມັດ, ການຂາຍເປັນຊຸດ ແລະ ກົນອຸປະກອນເພື່ອສ້າງຄວາມຈິງຮັກຜັກຄີ – ເຊື່ອມໂຍງການຂາຍ
ສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການທີ່ແຍກອອກຈາກກັນ ໂດຍມີຄວາມຄິດເຫັນເພື່ອກົດກັນການແຂ່ງຂັນ;
 - d. ການກົດໃຫ້ສ່ວນຕ່າງກຳໄລຕໍ່າ – ວິສາຫະກິດທີ່ຮວມກິດຈະການໃນສາຍຕັ້ງທີ່ຂາຍວັດສະດຸ
ຈຳເປັນໃຫ້ແກ່ຄູ່ແຂ່ງ ເຊິ່ງຫຼຸດຜ່ອນລາຄາປາຍທາງ ແລະ/ຫຼື ເພີ່ມລາຄາຕົ້ນທາງເພື່ອ 'ກົດ' ສ່ວນ
ຕ່າງກຳໄລໃນລະດັບປະຕິບັດການໃດໜຶ່ງ ຫຼື ລະດັບຕະຫຼາດ; ແລະ
 - e. ຄວາມປະພຶດທີ່ຊຸດຮີດ – ເງື່ອນໄຂທີ່ບໍ່ຍຸຕິທຳ, ການແບ່ງແຍກດ້ານລາຄາ, ການຫຼຸດການຜະລິດ, ນະ
ວັດຕະກຳ ຫຼື ຄຸນນະພາບ.

4. ການທົດສອບທາງກົດໝາຍສໍາລັບການສວຍໃຊ້ອໍານາດ

- 4.1. ຢູ່ໃນຫຼາຍປະເທດແມ່ນມີວິທີການບັນຜັນຖານຂອງຜົນສະທ້ອນ ໂດຍໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນກັບຜົນກະທົບດ້ານເສດຖະກິດທີ່ຄວາມປະຜິດທີ່ໄດ້ຖືກກວດສອບແລ້ວມີຕໍ່ລູກຄ້າ ແລະ ການແຂ່ງຂັນ. ປະເທດອື່ນໆອີກຈໍານວນໜຶ່ງໃຊ້ວິທີການບັນຜັນຖານຂອງຮູບລັກສະນະ ເຊິ່ງໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນແກ້ວິທີການຈັດແບ່ງປະເພດຄວາມປະຜິດພາຍໃຕ້ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ໃນກໍລະນີດັ່ງກ່າວ, ການວິເຄາະເສດຖະກິດຍັງມີບົດບາດທີ່ສໍາຄັນໃນເຂດອໍານາດເຫຼົ່ານັ້ນ, ແຕ່ມັນບໍ່ຈໍາເປັນທີ່ຈະກໍານົດວ່າ ຄວາມປະຜິດທີ່ຈໍາກັດການແຂ່ງຂັນຢ່າງແທ້ຈິງແມ່ນການລະເມີດກົດໝາຍ.
- 4.2. ໃນຂະນະທີ່ວິທີການບັນຜັນຖານຂອງຮູບລັກສະນະອາດມີຄວາມແນ່ນອນທາງດ້ານກົດໝາຍຫຼາຍກວ່າ ແລະ ມີວິທີແກ້ໄຂໄວກວ່າວິທີການບັນຜັນຖານຂອງຜົນສະທ້ອນ, ມັນອາດສ້າງຜົນກະທົບທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ, ເຮັດໃຫ້ເກີດມີຜົນສະທ້ອນໃນຕະຫຼາດຕົວຈິງ. ແນ່ນອນ ການປະຕິບັດສ່ວນໃຫຍ່ໃນກໍລະນີໃດໜຶ່ງແມ່ນສາມາດເປັນການສວຍໃຊ້ຕໍາແໜ່ງອໍານາດເພື່ອຕໍ່ຕ້ານການແຂ່ງຂັນ, ສາມາດມີຜົນສະທ້ອນທີ່ສະໜັບສະໜູນການແຂ່ງຂັນ ຫຼື ມີປະສິດທິພາບໃນກໍລະນີອື່ນໆ.
- 4.3. ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ເພື່ອກໍານົດຄວາມເສຍຫາຍທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຕໍ່ການແຂ່ງຂັນແມ່ນການວິເຄາະທີ່ຖືກດໍາເນີນການໂດຍອົງໃສ່ການທົດສອບແບບຂັດແຍ່ງຂໍ້ເທັດຈິງ.
- 4.4. ການທົດສອບແບບຂັດແຍ່ງຂໍ້ເທັດຈິງປະກອບມີການປຽບທຽບສະພາວະການແຂ່ງຂັນທີ່ເປັນໄປໄດ້ໃນຕະຫຼາດທີ່ມີ ແລະ ບໍ່ມີຄວາມປະຜິດໃດໜຶ່ງທີ່ຖືກອ້າງວ່າປະກອບເປັນການສວຍໃຊ້ຕໍາແໜ່ງອໍານາດ. ມັນອາດເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ການປະເມີນການສູນເສຍ ຫຼື ຄວາມເສຍຫາຍ. ການທົດສອບອື່ນໆອີກຈໍານວນໜຶ່ງທີ່ໜ່ວຍງານ ແລະ ສານສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ ໃນກໍລະນີທີ່ມີການສວຍໃຊ້ອໍານາດແມ່ນ: ການທົດສອບເຫຼົ່ານີ້ປະກອບມີການທົດສອບການເສຍສະຫຼະຜົນກໍາໄລ, ການທົດສອບຄວາມບໍ່ມີສໍານຶກດ້ານເສດຖະກິດ, ການທົດສອບທຸລະກິດທີ່ມີປະສິດທິພາບທຽບເທົ່າກັນ ແລະ ການທົດສອບຄວາມສົມດຸນສະຫວັດດີການຂອງລູກຄ້າອີກຫຼາຍຫຼາຍຢ່າງ. ມີຂໍ້ຕົກລົງທົ່ວໄປວ່າ ບໍ່ມີການທົດສອບໃດໜຶ່ງເໝາະສົມສໍາລັບທຸກປະເພດກໍລະນີ.
- 4.5. ການວິເຄາະຂັດແຍ່ງຂໍ້ເທັດຈິງບໍ່ແມ່ນວິທະຍາສາດທີ່ແນ່ນອນ. ໃນບາງກໍລະນີ, ມັນອາດເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະສະຫຼຸບວ່າ ສະພາວະການແຂ່ງຂັນພາຍໃນຕະຫຼາດຈະຖືກສະຫງວນໄວ້ໃຫ້ກັບຄວາມປະຜິດທີ່ຖືກສົງໄສເທົ່ານັ້ນ. ຕົວຢ່າງໃນກໍລະນີອື່ນໆອີກເຊັ່ນ: ເມື່ອຄວາມປະຜິດຖືກກ່າວອ້າງວ່າໄດ້ຂັດຂວາງຄູ່ແຂ່ງໃໝ່, ມັນອາດສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທີ່ຈະຄາດເດົາຢ່າງເຊື່ອຖືໄດ້ວ່າ ຄູ່ແຂ່ງໃໝ່ຈະເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດໂດຍບໍ່ມີຄວາມປະຜິດທີ່ຖືກສົງໄສ ຫຼື ບໍ່ ແລະ ຖ້າເປັນແບບນັ້ນ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃໝ່ຈະມີຜົນສະທ້ອນຫຍັງຕໍ່ສະພາວະການແຂ່ງຂັນໃນຕະຫຼາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- 4.6. ບໍ່ວ່າຈະນໍາໃຊ້ການທົດສອບ ຫຼື ມາດຕະຖານໃດກໍຕາມເພື່ອກໍານົດວ່າ ຄວາມປະຜິດດັ່ງກ່າວບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ, ເຂດອໍານາດຫຼາຍແຫ່ງດໍາເນີນການວິເຄາະໂດຍພິຈາລະນາປະສິດທິພາບດ້ານກໍາໄລ ຫຼື ຂໍ້ອ້າງເປັນກາງທີ່ຜິດໄດ້ວ່າຖືກຕ້ອງໃນບາງຄັ້ງ, ແມ່ນແຕ່ເຫດຜົນທີ່ສະໜັບສະໜູນການແຂ່ງຂັນຂອງຄໍາຖາມທີ່ວ່າ ເປັນຫຍັງທຸລະກິດທີ່ມີອໍານາດຈຶ່ງມີຄວາມປະຜິດແບບນັ້ນ. ຂໍ້ອ້າງເປັນກາງແມ່ນກໍລະນີຜິດເສດໂດຍຜົນຖານ ທີ່ກ່າວອ້າງຄວາມປະຜິດທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍເຊັ່ນ: ການພິຈາລະນາຢ່າງເປີດເຜີຍ (ເຊັ່ນ: ເຫດຜົນດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ). ຕົວຢ່າງປະສິດທິພາບຈະປະກອບມີຄື: ການປະຢັດຕໍ່ຂະໜາດ ຫຼື ການສົ່ງເສີມໃຫ້ມີນະວັດຕະກໍາ. ອາດຍັງມີການປົກປ້ອງຄວາມປະຜິດໂດຍຖືກຄວບຄຸມ ເຊິ່ງອະນຸຍາດໃຫ້ມີການຄຸ້ມກັນເພື່ອຕໍ່ຕ້ານການຜູກຂາດ ໃນກໍລະນີທີ່ຖືກຮຽກຮ້ອງໂດຍກົດລະບຽບຂອງລັດຖະບານກາງ ຫຼື ຂອງລັດ. ການປົກປ້ອງຄວາມປະຜິດໂດຍຖືກຄວບຄຸມຮັບປະກັນ

ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Area (AANZFTA)
Economic Cooperation Support Program (AECSP)

ວ່າ ລັດດັ່ງກ່າວສາມາດໃຊ້ອຳນາດອະທິປະໄຕຂອງຕົນເພື່ອນຳໃຊ້ກົດລະບຽບທີ່ຖືກຕ້ອງດ້ວຍເຫດຜົນດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ/ຫຼື ດ້ານສັງຄົມ ເຖິງແມ່ນວ່າກົດລະບຽບດັ່ງກ່າວອາດຂັດແຍ່ງກັບນະໂຍບາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ໃນເຂດອຳນາດດັ່ງກ່າວ ພາລະການພິສູດມີການປ່ຽນແປງເພື່ອໃຫ້ມັນຂຶ້ນກັບທຸລະກິດທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ການສືບສວນທີ່ຈະສະແດງເຖິງການມີຢູ່ຂອງປະສິດທິພາບ ຫຼື ຂໍ້ອ້າງເປັນກາງເຫຼົ່ານີ້, ເພື່ອສະແດງວ່າຄວາມປະຜິດທີ່ຖືກສົງໄສນັ້ນຈຳເປັນ ແລະ ສົມເຫດສົມຜົນ ແລະ ປະສິດທິພາບດັ່ງກ່າວແມ່ນບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ຜ່ານທາງວິທີການຕໍ່ຕ້ານການແຂ່ງຂັນທີ່ໜ້ອຍລົງ.

5. ແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງຫຼັກຖານ ແລະ ບັນຫາ

- 5.1. ສຳລັບທຸກກໍລະນີການແຂ່ງຂັນ, ສານຈະນຳໃຊ້ກົດໝາຍໃນເຂດອຳນາດຂອງຕົນ ແລະ ກົດເກນຂອງຫຼັກຖານຂອງຕົນເພື່ອກຳນົດລັກສະນະ ແລະ ຂອບເຂດຂອງຫຼັກຖານທີ່ຈຳເປັນໃນການກຳນົດການສວຍໃຊ້ຕຳແໜ່ງອຳນາດ. ແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງຫຼັກຖານທີ່ອາດເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ສານໄດ້ແມ່ນປະກອບມີ:
 - a. ຫຼັກຖານຈາກຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ຜູ້ສັງເກດການໃນຕະຫຼາດ ເຊິ່ງລວມເຖິງຫຼັກຖານຈາກຄູ່ແຂ່ງ, ຜູ້ທີ່ອາດເຂົ້າຮ່ວມຕະຫຼາດ, ຜູ້ສະໜອງ ແລະ ລູກຄ້າ;
 - b. ເອກະສານພາຍໃນ ແລະ ບົດບັນທຶກທາງທຸລະກິດເຊັ່ນ: ບັນຊີ ແລະ ເອກະສານຂອງຄະນະກຳມະການ; ແລະ
 - c. ຫຼັກຖານຈາກຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ລວມທັງຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ. ຫຼັກຖານຈາກຜູ້ຊ່ຽວຊານແມ່ນຈະໄດ້ສືບທວນໃນລາຍລະອຽດຫຼາຍຂຶ້ນໃນ ແບບຮຽນຂັ້ນຕົ້ນການແຂ່ງຂັນ CLIP (CLIP Competition Primer) ທີ່ກ່ຽວກັບ 'ຫຼັກຖານຈາກຜູ້ຊ່ຽວຊານ (Expert evidence)'.
- 5.2. ໃນການປະເມີນອຳນາດ, ມັນເປັນເລື່ອງປົກກະຕິທີ່ສານຈະອີງຕາມຫຼັກຖານທາງອ້ອມ ເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຄງສ້າງຂອງຕະຫຼາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຫຼັກເຊັ່ນ: ຫຼັກຖານດ້ານສ່ວນແບ່ງຕະຫຼາດ, ອຸປະສັກໃນການເຂົ້າ ແລະ ການຂະຫຍາຍ ແລະ ອຳນາດຕອບໂຕ້. ອາດອີງໃສ່ຫຼັກຖານທາງກົງເພື່ອເພີ່ມເຕີມໃຫ້ກັບຫຼັກຖານທາງອ້ອມ, ແຕ່ບໍ່ອາດຈະກຳນົດອຳນາດໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ. ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ຫຼັກຖານດ້ານກຳໄລຂອງທຸລະກິດອາດເປັນປະໂຫຍດໃນສ່ວນຂອງບໍລິບົດ ແລະ ອາດຖືກຕີຄວາມໝາຍໄດ້ຢ່າງແຕກຕ່າງ. ການນຳໃຊ້ຫຼັກຖານທາງອ້ອມ/ຫຼັກຖານແວດລ້ອມແມ່ນຈະຖືກສືບທວນດ້ວຍລາຍລະອຽດທີ່ຫຼາຍຂຶ້ນຢູ່ໃນ CLIP Competition Primer ກ່ຽວກັບ 'ຫຼັກຖານແວດລ້ອມ (Circumstantial evidence)'.
- 5.3. ໃນບາງກໍລະນີ, ຜົນຕໍ່ຕ້ານການແຂ່ງຂັນ ຫຼື ຜົນທີ່ເປັນໄປໄດ້ອາດຖືກກຳນົດຂຶ້ນໂດຍຫຼັກຖານທາງກົງທີ່ສາມາດເຊື່ອຖືໄດ້. ເມື່ອບໍ່ມີຫຼັກຖານດັ່ງກ່າວ, ຜູ້ພິພາດສາສາມາດອີງໃສ່ຫຼັກຖານແວດລ້ອມ ແລະ ຂະບວນການລົງຄວາມເຫັນ. ມັນບໍ່ແມ່ນເລື່ອງຜິດປົກກະຕິທີ່ຈະມີການທັບຊ້ອນຢ່າງສຳຄັນລະຫວ່າງຫຼັກຖານທີ່ໃຊ້ເພື່ອກຳນົດອຳນາດ ແລະ ຫຼັກຖານທີ່ໃຊ້ເພື່ອກຳນົດຈຸດປະສົງ ຫຼື ຜົນທີ່ເປັນໄປໄດ້.
- 5.4. ໃນກໍລະນີໃດກໍຕາມທີ່ເປັນໄປໄດ້, ການຄຸ້ມຄອງກໍລະນີເພື່ອຄວບຄຸມສາມາດເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ຜູ້ພິພາດສາທີ່ຈັດການກັບຫຼັກຖານຊັບຊ້ອນ ແລະ ມີຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍໃນກໍລະນີຄວາມປະຜິດຝ່າຍດຽວ. ຜູ້ພິພາດສາຄວນພິຈາລະນາວ່າມີເຄື່ອງມືຄຸ້ມຄອງກໍລະນີໃດແດ່ທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ປະເດັດແຄບເຂົ້າໃນການໂຕ້ແຍ້ງ, ຄວບຄຸມຂອບເຂດ ແລະ ຮູບລັກສະນະຂອງຫຼັກຖານ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ມີຄວາມປະຜິດຢ່າງເປັນລະບົບລະບຽບໃນການພິຈາລະນາຄະດີ.

6. ຂໍສັນນິຖານທີ່ອີງຕາມສ່ວນແບ່ງໃນຕະຫຼາດ

- 6.1. ໃນບາງເຂດອຳນາດ ແມ່ນອາດນຳໃຊ້ຂອບເຂດເລີ່ມຕົ້ນຂອງສ່ວນແບ່ງໃນຕະຫຼາດຂອງທັງສອງສິ້ນຂອງສະເປັກຕຣຳເພື່ອວິເຄາະວ່າທຸລະກິດມີຕຳແໜ່ງອຳນາດ ຫຼື ອຳນາດໃຫຍ່ໃນຕະຫຼາດ ຫຼື ບໍ່.
- 6.2. ສ່ວນແບ່ງໃນຕະຫຼາດຕາມມາດຕະຖານຂໍ້ບັງຄັບອາດຖືກກຳນົດວ່າ ທຸລະກິດໃດໜຶ່ງທີ່ມີສ່ວນແບ່ງຕະຫຼາດຕໍ່າກວ່າມາດຕະຖານຂໍ້ບັງຄັບນັ້ນຈະຖືກສັນນິຖານວ່າບໍ່ມີຕຳແໜ່ງອຳນາດ ຫຼື ອຳນາດໃຫຍ່ໃນຕະຫຼາດ.
- 6.3. ຂອບເຂດເລີ່ມຕົ້ນຂອງສ່ວນແບ່ງຕະຫຼາດອາດຖືກກຳນົດຢູ່ຂ້າງເທິງ ເຊິ່ງທຸລະກິດໃດໜຶ່ງຈະຖືກສັນນິຖານວ່າມີຕຳແໜ່ງອຳນາດ ຫຼື ອຳນາດໃຫຍ່ໃນຕະຫຼາດ.
- 6.4. ມາດຕະຖານຂໍ້ບັງຄັບ ແລະ ຂອບເຂດເລີ່ມຕົ້ນຂອງອຳນາດບົນພື້ນຖານສ່ວນແບ່ງຕະຫຼາດອາດສ້າງສັນນິຖານທີ່ເປັນຂໍ້ສະຫຼຸບ ຫຼື ສາມາດຫັກລ້າງໄດ້. ຕາມກົດລະບຽບແລ້ວ ຂໍສັນນິຖານດັ່ງກ່າວໃນເຂດອຳນາດສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນສາມາດຫັກລ້າງໄດ້. ສິ່ງນີ້ເປັນຈິງໂດຍສະເພາະສຳລັບຂໍສັນນິຖານທີ່ສ້າງຂອບເຂດເລີ່ມຕົ້ນຂອງອຳນາດ, ຍ້ອນສ່ວນແບ່ງຕະຫຼາດແມ່ນເຄື່ອງມືຊັກຊ້າທີ່ບໍ່ສາມາດສະແດງອຳນາດຕະຫຼາດຢ່າງເດັດຂາດ. ສະນັ້ນ ສ່ວນແບ່ງທີ່ສູງໃນຕະຫຼາດຜຽງລຳຟັງກໍບໍ່ແມ່ນເຄື່ອງມືສຸດທີ່ເດັດຂາດວ່າ ທຸລະກິດໃດໜຶ່ງມີອຳນາດໃຫຍ່ໃນຕະຫຼາດ, ເຖິງແມ່ນວ່າການວິເຄາະສ່ວນແບ່ງໃນຕະຫຼາດສາມາດເປັນປະໂຫຍດໄດ້ໃນຂັ້ນຕອນທຳອິດຂອງການວິເຄາະການແຂ່ງຂັນ. ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ການຢູ່ເກີນຂອບເຂດເລີ່ມຕົ້ນຂອງສ່ວນແບ່ງຕະຫຼາດອາດສ້າງຂໍສັນນິຖານອຳນາດທີ່ບໍ່ສາມາດຫັກລ້າງໄດ້ ໂດຍປ່ຽນຜາລະການພິສູດຈາກຜູ້ຄວບຄຸມໃຫ້ກາຍເປັນທຸລະກິດທີ່ຖືກສົງໄສ.

7. ຄວາມປະຜິດທີ່ຖືວ່າເປັນການສວຍໃຊ້ອຳນາດ

- 7.1. ຢູ່ໃນອິດສະຕາລີ, ສານໄດ້ຄົ້ນພົບວ່າຄວາມປະຜິດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ເປັນການສວຍໃຊ້ຕຳແໜ່ງອຳນາດ:
 - a. ຮ້ານຂາຍເຄື່ອງຢ່ອຍລາຍໃຫຍ່ແຫ່ງໜຶ່ງປະຕິເສດທີ່ຈະຄ້າຂາຍກັບຜູ້ສະໜອງເຂົ້າຈີ່ ຖ້າພວກເຂົາຍັງຂາຍເຂົ້າຈີ່ໃຫ້ແກ່ຮ້ານຂາຍເຄື່ອງຢ່ອຍແບບອິດສະຫຼະບໍລິເວນໃກ້ຄຽງໃນລາຄາສ່ວນຫຼຸດ. ຄວາມປະຜິດນີ້ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສຳລັບຮ້ານຂາຍເຄື່ອງອິດສະຫຼະທີ່ຈະແຂ່ງຂັນກັບຮ້ານຂາຍເຄື່ອງລາຍໃຫຍ່ໃນການຂາຍເຂົ້າຈີ່ໃຫ້ແກ່ລູກຄ້າ;
 - b. ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການຈອງປີ້ສຳລັບບຸນບັນເທີງສິດບິດຊົ່ວຄາວ ຫຼື ປະຕິເສດທີ່ຈະໃຫ້ປີ້ສ່ວນຫຼຸດໃນນາທິສຸດທ້າຍຕາມການຮຽກຮ້ອງຂອງຜູ້ຈັດງານ ຍ້ອນປີ້ສ່ວນຫຼຸດຈະຖືກສົ່ງເສີມໂດຍຄູ່ແຂ່ງ. ຄວາມປະຜິດນີ້ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທີ່ຄູ່ແຂ່ງຈະຂາຍປີ້ສ່ວນຫຼຸດໃນນາທິສຸດທ້າຍໃຫ້ແກ່ລູກຄ້າ;
 - c. ຜູ້ຜະລິດທີ່ມີອຳນາດໃນຕະຫຼາດນ້ຳຢາຂ້າເຊື້ອ ແຕ່ບໍ່ມີອຳນາດໃນຕະຫຼາດນ້ຳຢາຂັບຂອງເສຍຈາກເລືອດໃຫ້ສ່ວນຫຼຸດກັບໂຮງໝໍທີ່ສັນຍາວ່າຈະຊື້ຜະລິດຕະພັນທັງສອງແບບລວມຊຸດ. ຄວາມປະຜິດນີ້ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຂຶ້ນສຳລັບຄົນຂາຍນ້ຳຢາຂັບຂອງເສຍຈາກເລືອດທີ່ຈະແຂ່ງຂັນໃນການຂາຍໃຫ້ກັບໂຮງໝໍ.

8. ການຄວ້າບາດ ແລະ ວິທີແກ້ໄຂ

- 8.1. ມີຄວາມແຕກຕ່າງຫຼາຍລະຫວ່າງການຄວ້າບາດ ແລະ ວິທີແກ້ໄຂ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ການຄວ້າບາດແມ່ນມີເຈດຕະນາເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມປະພຶດທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍໃນອະນາຄົດ ແລະ ໃນບາງເຂດອຳນາດກໍຍັງບັງຄັບໃຫ້ຜູ້ລະເມີດຢຸດຕິຜົນປະໂຫຍດທີ່ຜິດກົດໝາຍຂອງພວກເຂົາ ແລະ ຊົດເຊີຍໃຫ້ກັບຜູ້ເຄາະຮ້າຍ. ວິທີແກ້ໄຂຮັກສາ, ກວດແກ້ ຫຼື ປ້ອງກັນຄວາມປະພຶດທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ, ໃນຂະນະທີ່ການຄວ້າບາດປັບໄໝ ຫຼື ລົງໂທດຄວາມປະພຶດປະເພດນັ້ນ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ວິທີແກ້ໄຂໂດຍກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນມີຈຸດປະສົງເພື່ອຢຸດພຶດຕິກຳທີ່ຜິດກົດໝາຍຂອງຜູ້ລະເມີດ, ຜົນຕໍ່ຕ້ານການແຂ່ງຂັນ ແລະ ການເຮັດຊຳ້ອົກ ແລະ ອາດສະແຫວງຫາເພື່ອຜື້ນຜູ້ຂະບວນການແຂ່ງຂັນ.
- 8.2. ການຄວ້າບາດ ແລະ ວິທີແກ້ໄຂທີ່ສາມາດດຳເນີນການໄດ້ໃນກໍລະນີທີ່ປາກົດມີການສວຍໃຊ້ຕໍາແໜ່ງອຳນາດແມ່ນຂຶ້ນຢູ່ກັບກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນຂອງເຂດອຳນາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ປະເພດຂອງການຄວ້າບາດ ແລະ ວິທີແກ້ໄຂດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ອາດຈະມີໃຫ້ຄື:
- a. ວິທີແກ້ໄຂດ້ານໂຄງສ້າງ – ອາດສັ່ງໃຫ້ມີການຂາຍສ່ວນທັງໝົດ ຫຼື ສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງທຸລະກິດ ຫຼື ຂອງຊັບສິນໃດໜຶ່ງເພື່ອຜື້ນຜູ້ຕະຫຼາດໃຫ້ກັບຄົນສຸສະພາວະແຂ່ງຂັນ;
 - b. ວິທີແກ້ໄຂດ້ານພຶດຕິກຳ – ອາດສັ່ງໃຫ້ຄວບຄຸມ ຫຼື ບັງຄັບຄວາມປະພຶດໃດໜຶ່ງເພື່ອຄວບຄຸມຄວາມປະພຶດຕໍ່ຕ້ານການແຂ່ງຂັນ ແລະ ເພື່ອຊີ້ນຳພຶດຕິກຳໃນອະນາຄົດ;
 - c. ການລົງໂທດ – ການຄວ້າບາດ, ບໍ່ວ່າຈະເປັນທາງດ້ານການເງິນ ຫຼື ອາຊະຍາກຳ ແລະ ແນໃສ່ນິຕິບຸກຄົນຕາມກົດໝາຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ; ແລະ
 - d. ຄວາມເສຍຫາຍສຳລັບການສູນເສຍ – ການຊຳລະເງິນຊົດເຊີຍສຳລັບການສູນເສຍ ຫຼື ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກຄວາມປະພຶດທີ່ຖືກເກືອດຫ້າມ ແລະ ການຍຸດຕິກຳໄລ່ທີ່ໄດ້ຮັບຈາກຄວາມປະພຶດທີ່ຖືກລົງໄສ.
- 8.3. ການແກ້ໄຂບັນເທົາທີ່ຖືກກຳນົດຂຶ້ນອາດພິຈາລະນາເຖິງຄວາມຮ້າຍແຮງ, ຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ໃນບາງກໍລະນີແມ່ນຜົນກະທົບດ້ານເສດຖະກິດຈາກການລະເມີດ. ໃນບາງເຂດອຳນາດ ແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ແນວຄິດແບບສັດສ່ວນເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ການແກ້ໄຂບັນເທົາທີ່ຖືກກຳນົດໂດຍເຈົ້າໜ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນ ແລະ ສານຈະບໍ່ກ້າວກ່າຍຂະບວນການແຂ່ງຂັນໃນຕະຫຼາດ ຫຼື ບິດເບືອນຕະຫຼາດຫຼາຍເກີນໄປ. ຂອບເຂດ ແລະ ຮູບລັກສະນະຂອງການແກ້ໄຂບັນເທົາແບບສັດສ່ວນບໍ່ຄວນມີຢູ່ເກີນສິ່ງທີ່ຈຳເປັນເພື່ອບັນລຸຈຸດປະສົງຂອງກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນ.
- 8.4. ເຂດອຳນາດສ່ວນໃຫຍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ສານ ແລະ/ຫຼື ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນໄດ້ກຳນົດໃຫ້ມີທັງວິທີແກ້ໄຂດ້ານພຶດຕິກຳ ແລະ ໂຄງສ້າງ, ແຕ່ບາງເຂດອຳນາດກໍພຽງແຕ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີວິທີແກ້ໄຂດ້ານໂຄງສ້າງ ເມື່ອບໍ່ມີວິທີແກ້ໄຂດ້ານພຶດຕິກຳທີ່ມີປະສິດທິພາບທຽບເທົ່າກັນ ຫຼື ເມື່ອວິທີແກ້ໄຂດັ່ງກ່າວຈະເປັນພາລະໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຫຼາຍກວ່າວິທີແກ້ໄຂດ້ານໂຄງສ້າງ. ໃນຫຼາຍກໍລະນີ, ວິທີແກ້ໄຂດ້ານພຶດຕິກຳກໍພຽງພໍທີ່ຈະສິ້ນສຸດການລະເມີດການແຂ່ງຂັນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ໃນບາງກໍລະນີ ວິທີແກ້ໄຂດຽວທີ່ມີປະສິດທິພາບ ຫຼື ເປັນພາລະໜ້ອຍກວ່າແມ່ນວິທີແກ້ໄຂດ້ານໂຄງສ້າງ.

9. ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

9.1. ຊັບພະຍາກອນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບການສວຍໃຊ້ຕໍາແໜ່ງອຳນາດ. ເນື້ອຫາອາດມີປະໂຫຍດເປັນບ່ອນອ້າງອີງທົ່ວໄປສໍາລັບຜູ້ພິພາກສາໃນປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ:

- a. ກອງປະຊຸມໂຕະມືນກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນ OECD (OECD Competition Policy Roundtables), [ບັນຫາກ່ຽວກັບຫຼັກຖານໃນການພິສູດອຳນາດ, 2006](#)
- b. ກອງປະຊຸມໂຕະມືນກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນ OECD (OECD Competition Policy Roundtables), [ກໍລະນີວິທີແກ້ໄຂ ແລະ ການຄວ້າບາດຕໍ່ການສວຍໃຊ້ອຳນາດ, 2006](#)
- c. ກອງປະຊຸມໂຕະມືນກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນ OECD (OECD Competition Policy Roundtables), [ມາດຕະຖານຂໍ້ບັງຄັບ ແລະ ຂໍ້ສັນນິຖານທາງກົດໝາຍໃນກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນ, 2017](#)
- d. ເຄື່ອຂ່າຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນສາກົນ (International Competition Network), [ການປະຕິບັດແນະນຳກ່ຽວກັບການປະເມີນອຳນາດ/ອຳນາດໃຫຍ່ໃນຕະຫຼາດ](#)
- e. ເຄື່ອຂ່າຍຄຸ້ມຄອງການແຂ່ງຂັນສາກົນ (International Competition Network), [ປຶ້ມຄູ່ມືຄວາມປະພຶດຝ່າຍດຽວ](#)